

Obsah

Úvodem /7

OBRAZ LATINSKÉ AMERIKY

Geografické determinanty /13 Antropologická charakteristika /27 Regiony /30
Iberoamerikanistika /31

PŘED EVROPSKÝM ZÁBOREM

Indiáni a indianistika /35 Osídlení /36 Předkolumbovské kultury Mezoameriky /37
Indiánské kultury Jižní Ameriky /51 Poselství a perspektiva /63

CONQUISTA A KOLONIZACE

Předpoklady /67 Počátky španělské kolonizace /68 Dobývání a průzkum pevniny /74
Organizace a kultura španělské Ameriky /82 Střet civilizací a „černá legenda“ /85
„Nalezení“ Brazílie a počátky kolonizace /88 Cukr, engenho a bandeira /90

SŽÍVÁNÍ V „TEMNÉM“ STOLETÍ

Španělská Amerika od uklidnění ke stabilizaci /97 Nové Španělsko do konce
17. století /99 Střední Amerika a Antily do konce 17. století /102 Afričtí otroci
v Americe /109 Španělská Jižní Amerika do konce 17. století /110 Portugalská
Brazílie – indiáni, černoši a konkurenti /116

VĚK OSVÍCENÍ A VZPOUR

„Století světla“ v amerických zemích Španělska a Portugalska /125 Napětí na hranici
říší /128 Nové Španělsko v osvíceném století /130 Konec španělské Louisiany
a Floridy /132 Karibské ostrovy v 18. století /134 Probouzení pevninské Střední
Ameriky /136 Otřesy v Nové Granadě /138 Vzpoury a povstání v Andách /142
Neklidná Paraguay /144 La Plata na vzestupu /145 Konec ohrožení Chile /147
Brazílské zlato a spiknutí v Minas Gerais /148 Povstání otroků na Saint-Domingue /152
Španělská Amerika – přípravy na revoluci /154

EMANCIPACE

Příčiny a podnět /163 Dlouhá cesta k nezávislosti Mexika /165 Andská ohniska
revoluce /169 Revoluce i váhání na La Platě /171 Potlačení a vítězství nezávislosti
Chile /176 Nová Granada od zmatku k jádru osvobozené akce /177 Zrady
a rozhodnutí v Peru /181 Brazílská nezávislost pro elitu /183 Pozdní nezávislost

Střední Ameriky /187 Uruguayský dovětek /189 Partikularizace španělské Ameriky /190

LATINSKÁ AMERIKA DO POLOVINY 19. STOLETÍ

Dlouhé obnovování sil /195 Mexiko – hrozby a ztráty /196 Rozklad Středoamerické federace a otázka průplavu /202 Marné snahy o osvobození Kuby /204 Zvraty na ostrově Haiti / Santo Domingo /207 Počátky identity na španělském Portoriku /209 Konec otrokářství na francouzských územích /210 Venezuela – po vítězství rozklad /211 Nová Granada – hledání státu /212 Obtížné zrození Ekvádoru /213 Bolívie, Peru a konflikt s Chile /214 Brazílie – přes rozklad k druhému císařství /217 Argentina v občanské válce /222 Paraguay – prosperující diktatura /223 Uruguay od ústavy k rozvratu /225

LATINSKÁ AMERIKA V 2. POLOVINĚ 19. STOLETÍ DO PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY

Intervence, války, dozrávání /229 Mexiko přes císařství k porfiriátu /230 Guatemala – z regionálního hegemonu „banánová republika“ /234 Salvador ve stínu silnějších /236 Honduras – hledání orientace /237 Nikaragua – prokletí neexistujícího průplavu /239 Kostarika – kudy z bezvýznamnosti /243 Panama od trati k průplavu /244 Dominikánské trápení s nezávislostí /246 Haiti – trvalý rozvrat /248 Kuba – nezávislost s výhradou /249 Portoriko – změna vlastníka /252 Francouzská území – plantáže, cyklony, trestanci /253 Venezuela – přes revoluce k autoritářství /254 Od Nové Granady ke Kolumbii /257 Ekvádor mezi demokracií a caudilly /259 Peru – otřesy vnitřní i vnější /261 Bolívie – počítání ztrát /264 Vzestup Chile po vítězství v první a druhé tichomořské válce /267 Paraguay expandující a zdevastovaná /272 Brazílie od císařství k republice vojáků a spekulantů /277 Argentinský vzestup /282 Trnitá cesta k prosperitě Uruguaye /285

OD PRVNÍ DO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

Deziluze, ideologie a „dobrý soused“ /291 Mexická revoluce – prolog století /293 Vliv první světové války na Latinskou Ameriku /296 Mexiko – odkaz revoluce /298 Guatemala – doména United Fruit /302 Salvador – oligarchie, povstání, masakry /304 Honduras – banány, občanské války a diktatura /306 Nikaragua – Sandino a Somoza /307 Kostarika – banánová demokracie /310 Panama zastíněná Průplavem /312 Kuba – cukr, investice, rozvoj /312 Dominikánská republika mezi okupací a diktaturou /315 Haiti okupované a autoritářské /316 Portoriko jako součást USA /317 Francouzská území mezi dvěma válkami /318 Venezuela mezi césary a demokracií /320 Kolumbie od konzervativců k liberálům /322 Ekvádor – liberalismus, velaskismus a bezradnost /324 Peru mezi aristokracií, pučisty a demokracií /326 Chile – hledání politické stability /329 Bolívie – válka, pokoření, převraty /332 Paraguay – vítězství bez prosperity /335 Brazílie – tenentisté, integralisté a Nový stát /338 Argentinské tápání /343 Uruguay od „zlatých časů“ ke „slušným diktátorům“ /346 Latinská Amerika za druhé světové války /348

LATINSKÁ AMERIKA V BIPOLÁRNÍM SVĚTĚ (1945–1989)

Dopady studené války /355 Mexiko od hospodářského zázraku k vyčerpání /358
Guatemala ve stínu eskader smrti /362 Salvador – puče a války /366 Honduras –
banánové převraty /369 Nikaragua – Somozové, sandinisté a kontras /372 Kostarika
bez armády ve studené válce /375 Panamský boj o průplav /377 Kuba – revoluce
s globálními následky /380 Haiti – tragická diktatura /384 Dominikánská republika
v trvalém marasmu /386 Portoriko po boku USA /387 Francouzská území –
dekolonizace se nekoná /388 Venezuela – omezená demokracie /390 Kolumbie –
„violencia“ bez konce /393 Ekvádor – pokusy o stabilizaci /396 Peru – nebezpečné
vření /399 Bolívie chudá a labilní /404 Brazílie nadšená i spoutaná /407
Chile – socialismus a „pinochetazo“ /411 Argentina od Peróna k falklandskému
dobrodružství /415 Paraguay pod Stroessnerem /421 Uruguay na křivolaké cestě
k demokracii /422

NADĚJE A RIZIKA DEMOKRATICKÉHO OBDOBÍ

Čas sebevědomí a spolupráce /427 Mexiko – NAFTA, drogy a rozmach /430
Guatemala – násilí i nadějně vyhlídky /433 Salvador – mír a gangy /436 Honduras –
převraty neskončily? /438 Nikaragua – demokracie i se sandinisty /440 Kostarika –
odměna za mír /443 Panama – průplavová demokracie /445 Francouzská území –
samospráva a rozvoj /447 Kuba od „zvláštního období“ k očekávání změny /449
Dominikánská republika – nejisté vyhlídky /450 Haiti navždy prokleté? /452 Portoriko
a míra přidruženosti /454 Venezuela – „bolívarovská revoluce“ /454 Kolumbie
– jak ukončit dvě domácí války? /458 Ekvádor – hledání rovnováhy /462 Peru
na světlejší stezce /466 Bolívie – voda, plyn a koka /469 Brazílie v roli velmoci /475
Chile – úspěšná demokratizace /479 Argentina od menemizace ke kirchnerismu /483
Paraguay na mnoha křižovatkách /487 Uruguayské výkyvy /489 Region rozvoje
a budoucnosti /492

Poznámky /494

Slovníček pojmů /519

Seznam a vysvětlení zkratk /527

Výběr z pramenů a literatury /534

Seznam map /549

Zdroje vyobrazení /550

Jmenný rejstřík /551